

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az **Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE)**.

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Halál esetére a Litván Köztársaság Polgári Törvénykönyve (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*) szerinti végrendelet formájában lehet a tulajdonról rendelkezni. A végrendelet lehet közvégrendelet (írásbeli, kétpéldányos okiratban, amelyet közjegyző vagy más országban a Litván Köztársaság konzuli tisztviselője hitelesít) vagy magánvégrendelet (holográf, saját kézzel írt végrendelet, amelyben szerepel a végrendelező vezeték- és keresztnéve, a végrendelet kelte [év, hónap, nap] és helye, tartalmazza a végrendelező végakarátát, és azt a végrendelező aláírja; ez a fajta végrendelet bármely nyelven készülhet). Házastársak tehetnek közös házastársi végrendeletet, amelyben a házastársak egymást kölcsönösen örökösse nevezik, és ennek következtében a házastárs halála esetén a túlélő házastárs örökli az elhunyt házastárs teljes vagyonát (beleértve a házastársi közös vagyont), a kötelesrész kivételével.

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A közvégrendeletet a végrendelező jelenlétében hitelesítik és felveszik a közjegyzői nyilvántartásba. A végrendelet egy példányát a végrendelező, másik példányát a hitelesítő őrzi. A végrendelező a magánvégrendeletet letétbe helyezheti közjegyzőnél vagy külföldön a Litván Köztársaság konzuli tisztviselőjénél. A Litván Köztársaságban készült végrendeletek nyilvántartását a Központi Jelzálóhivatal (*Centrinė hipotekos įstaiga*) vezeti. A közjegyzőknek vagy a konzuli tisztviselőknek a végrendelet hitelesítésétől, letéti őrzésbe vételétől vagy megsemmisítésétől számított három munkanapon belül értesíteniük kell a Központi Jelzálóhivatalt. Az értesítésben fel kell tüntetni a végrendelező vezeték- és keresztnévét, személyi azonosító számát és lakóhelyét, a végrendelet keltét és helyét, fajtáját és őrzésének helyét. A végrendelet tartalmát nem szükséges megadni.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?

Igen, a Polgári Törvénykönyv rendelkezik a kötelesrészhez való jogról: a végrendelező halála napján eltartott gyermekei (örökbefogadott gyermekei), házastársa és szülei (örökbefogadó szülei) a végrendelet tartalmától függetlenül öröklik a törvényes öröklés alapján őket megillető örökrész felét (a kötelesrészt), kivéve, ha a végrendeleti juttatás ennél nagyobb. A kötelesrész meghatározása – a szokásos mértékű berendezési és felszerelési tárgyak figyelembevételével – a hagyaték értéke alapján történik.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Végrendelet hiányában a hagyaték öröklésére a törvényes öröklés rendje irányadó. Amennyiben az öröklés a törvényes öröklés rendje szerint történik, a következő személyek egyenlő arányban öröklik a hagyatékot: elsőfokú örökösök – az örökhagyó gyermekei (ideértve az örökbefogadott gyermekeket és az örökhagyó halála után született gyermekeket); másodfokú örökösök – az örökhagyó szülei (örökbefogadó szülei), unokái; harmadfokú örökösök – az örökhagyó apai és anyai nagyszülei, az örökhagyó dédunokái; negyedfokú örökösök – az örökhagyó testvérei, valamint az apai és anyai dédszüllők; ötödfokú örökösök – az örökhagyó testvéreinek gyermekei (unokaöcsök és unokahúgok), és az örökhagyó szüleinek testvérei (nagybácsik és nagynénik); hatodfokú örökösök – az örökhagyó szülei testvéreinek gyermekei (unokatestvérek). A másodfokú örökösök törvényes örökléssel csak abban az esetben örökölnék, ha az elsőfokú örökösök kiestek, a hagyatékot visszautasították vagy arról lemondtak, vagy ha az összes elsőfokú örökösöt megfosztották az öröklési jogától. A harmad-, negyed-, ötöd- és hatodfokú örökösök csak magasabb fokú örökösök hiányában, illetve akkor örökölnék, ha azok a hagyatékot visszautasították vagy arról lemondtak, vagy ha az összes magasabb fokú örökösöt megfosztották az öröklési jogától. Az örökbefogadó szülő vagy annak rokonai halála esetén öröklő örökbefogadott gyermekeket és leszármazóikat az örökbefogadó szülő gyermekeivel és leszármazóival azonos módon kell kezelni. Ők vér szerinti szülei vagy az öröklési rangsorban felmenő vér szerinti rokonaik, illetve vér szerinti testvéreik halála esetén törvényes örökléssel nem örökölnék. Az örökbefogadott gyermek vagy leszármazói halála esetén öröklő örökbefogadó szülőt és rokonait a vér szerinti szülőkkel és más vér szerinti rokonokkal azonos módon kell kezelni. Az örökbefogadott gyermek vér szerinti szülei és az öröklési rangsorban felmenő vér szerinti rokonai az örökbefogadott gyermek vagy leszármazói halála esetén nem örökölnék. A házasságban vagy érvénytelenített házasságban született gyermekek ugyanúgy jogosultak a törvényes öröklés szerinti öröklésre, mint a házasságon kívül született olyan gyermekek, akiknek vonatkozásában az apaságot a jogszabályoknak megfelelően megállapították. Olyan esetben, amikor az örökhagyó unokáinak vagy dédunokáinak szülője jogosult lett volna örökölni, de az öröklés megnyílásakor már meghalt, az unokák vagy dédunokák a törvényes öröklés rendje szerint örökölnék, az öröklésre jogosult elsőfokú és másodfokú örökösökkel egy sorban. Ők a hagyatékot a törvényes öröklés szerint elhunyt anyjukra vagy apjukra jutó hányadát egymás között egyenlő arányban örökölik. Az örökhagyó túlélő házastársa is törvényes örökös – egyedül, vagy az elsőfokú vagy másodfokú örökösökkel egy sorban. Amennyiben a házastárson kívül legfeljebb három örökös van, a házastárs az elsőfokú örökösökkel egy sorban a hagyaték egynegyedét örököli. Amennyiben háromnál több örökös van, a házastárs örökrésze azonos a többi örökös örökrészeivel. Ha a házastárs másodfokú örökösökkel együtt örököl, akkor az örökség felére jogosult. Elsőfokú vagy másodfokú örökösök hiányában a házastárs örököli a teljes hagyatékot. A szokásos mértékű berendezési és felszerelési tárgyak az elhunyt halálát közvetlenül megelőzően vele legalább egy évig közös háztartásban élő törvényes örökösökre a rokonsági foktól és örökrésztől függetlenül szállnak át.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 öröklési ügyek

Az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyző és bíróság.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyző.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyző.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyző.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

A Polgári Törvénykönyv szerint az örökösnek az örökség megszerzéséhez el kell azt fogadnia. Az elfogadás nem lehet részleges, és feltételhez vagy kivételhez sem köthető. Ha az örökös ténylegesen megkezdte a hagyaték birtokba vételét, vagy az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőnél az örökség elfogadása iránt kérelmet nyújt be, akkor úgy kell tekinteni, hogy az örökös az örökséget elfogadta. Ha az örökös ténylegesen, saját tulajdonaként birtokba veszi a hagyatékot (amennyiben a hagyatékot birtokba veszi, használja, azt elidegeníti, felügyeli, megfizeti az adókat és kérelmet terjeszt be a bírósághoz a hagyaték elfogadása és hagyatéki gondnok rendelése iránt stb.), akkor úgy kell tekinteni, hogy az örökös az örökséget elfogadta. A hagyaték bármely részét vagy abból bármely egyedi tárgyat birtokba vevő örökös úgy kell tekinteni, hogy az örökséget teljes egészében elfogadta. A hagyatékot birtokba vevő örökös az örökség elfogadására nyitva álló határidőn belül jogosult az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőnél kérelem beterjesztésével az örökség visszautasítására. Ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy az örökös a többi kedvezményezett érdekében vette birtokba az örökséget. Ezeket a lépéseket az öröklés megnyílásától számított három hónapon belül kell megtenni. Azon személyek, akiknek öröklési joga a többi örökös visszautasítása nyomán keletkezik, az elfogadási jog keletkezésétől számított három hónapon belül jogosultak az örökség elfogadására. Az örökség elfogadásának határidejét bíróság hosszabbíthatja meg, amennyiben elismeri, hogy a határidő elmulasztása súlyos ok miatt következett be. Az örökség bírósági kérelem nélkül is elfogadható a határidő lejárata után, amennyiben azzal a hagyatékot elfogadó összes többi örökös egyetért. A közjegyző három munkanapon belül köteles az örökség elfogadásáról a Központi Jelzálóhivatalt értesíteni. Az örökös vagy a hagyományos az öröklés megnyílásától számított három hónapon belül utasíthatja vissza az örökséget. A visszautasítás nem lehet részleges, és feltételhez vagy kivételhez sem köthető. Az örökség visszautasításának hatása azonos az örökség el nem fogadásának hatásával. Az örökös az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőhöz benyújtott kérelemmel utasíthatja vissza az örökséget. A visszautasítás nem megengedett, amennyiben az örökös az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőnél az örökség elfogadása vagy öröklési bizonyítvány kiállítása iránti kérelmet nyújtott be. Több kedvezményezett esetében az örökölt hagyaték – eltérő végrendeleti intézkedés hiányában – az összes tulajdonos osztatlan közös tulajdonába kerül. Senki nem kényszeríthető arra, hogy lemondjon az örökölhető hagyatékotól öt megillető rész kiadásának jogáról. A hagyaték felosztása az örökösök kölcsönös egyetértésével történik. A hagyaték nem osztható fel az örökös vagy hagyományos megszületéséig, vagy ha a végrendelező végrendeletében úgy rendelkezett, hogy az örökölt hagyaték egy bizonyos ideig az örökösök közös tulajdona maradjon. Ez az időszak az öröklés megnyílásától számítva legfeljebb öt év lehet, kivéve azokat az eseteket, amikor az örökösök között kiskorúak vannak. Ebben az esetben a végrendelező megtilthatja a hagyaték felosztását mindaddig, amíg az érintett örökösök a 18. életévüket be nem töltik. Az örökösök azt megelőzően oszthatják fel közös megegyezéssel az örökölt hagyatékot, mielőtt az örökösök tulajdonjoga a közhitelű nyilvántartásba bejegyzésre kerül. Az ingatlan megosztása hivatalosan közjegyzői okiratban történik, amelyet a közhitelű nyilvántartásba be kell jegyezni. Amennyiben az örökösök nem állapodnak meg a tulajdonmegosztásról, a hagyatékot az egyes örökösök által benyújtott keresetek alapján a bíróság osztja fel. Az osztható dolgok megosztása természetben történik, az oszthatatlan dolgok a dolog jellegére és az örökös szükségleteire figyelemmel egy örökös tulajdonába kerülnek, miközben a többi örökös a dolog értékéért más dolog vagy pénz formájában kártalanítást kap. A kedvezményezettek kölcsönös megegyezésével a teljes hagyaték vagy külön vagyontárgyak árverésen értékesíthetők, és a bevétel a kedvezményezettek között felosztásra kerül, vagy pedig az örökösök egymás között is licitálhatnak egyes vagyontárgyakra, amelynek során az adott vagyontárgyat a legmagasabb ajánlatot tevő örökös kapja meg. Az egyes vagyontárgyak adott örökösnek történő juttatását közös megegyezés alapján sorshúzással is meg lehet határozni.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Az öröklés megnyílásának időpontja az örökhagyó halálának pillanata, vagy az a nap, amikor az örökhagyót holtá nyilvánító bírósági ítélet hatályosul, vagy a bíróság ítéletében feltüntetett nap. Az örökössé váláshoz a jogutódnak el kell fogadnia az öröklést (az örökölt hagyaték tényleges birtokba vételével vagy az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőhöz az öröklés elfogadása iránti kérelem benyújtásával). A hagyományos a végrendelet végrehajtóját (a hagyaték gondnokát), az öröklést már elfogadó és a hagyomány végrehajtására jogosult örökös vagy az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőt értesíti az elfogadásról. Amennyiben a hagyomány ingatlanhoz fűződő jogot érint, akkor a közjegyzőhöz kell kérelmet benyújtani.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Az öröklést a tényleges birtokbavételrel vagy a közjegyzőhöz kérelem benyújtásával elfogadó örökös az örökhagyó tartozásaiért teljes vagyonával felel. Amennyiben a hagyatékot a fenti módon több örökös is elfogadta, ők az örökhagyó tartozásaiért teljes vagyonukkal együttesen felelnek. Az örökös a közjegyzőhöz az öröklés elfogadása iránt intézett kérelmében jogosult jelezni, hogy a hagyatékot hagyatéki leltár alapján kívánja elfogadni. Ilyen esetben az örökös az örökhagyó tartozásaiért kizárólag az örökölt hagyatékkal felel. Ha legalább egy örökös leltár alapján fogadta el az örökséget, akkor úgy kell tekinteni, hogy az összes többi örökös is leltár alapján fogadta el az örökséget. A leltározást az örökhagyó hitelezői is kérhetik. Ha a leltározáskor az örökös saját hibájából nem tüntette fel az örökséget képező teljes hagyatékot vagy eltitkolta az örökhagyó adósságait, vagy amennyiben a leltárba az örökös kezdeményezésére nem létező tartozások kerülnek felvételre, vagy az örökös nem teljesítette a leltározáshoz a teljes körű adatszolgáltatási kötelezettségét, akkor az örökhagyó tartozásaiért ez az örökös teljes vagyonával felel.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

A következő ingatlanok feltüntetésre kerülnek az ingatlan-nyilvántartásban, ha azok önálló ingatlan besorolásúak és az ingatlan-nyilvántartásról szóló litván törvény (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastru įstatymas*) szerint azokhoz egyedi számat rendeltek: telkek, épületek, társasházi lakások és üzlethelyiségek. Az ingatlan ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez (*Nekilnojamojo turto registras*) a következő dokumentumokat kell csatolni:

az ingatlannal kapcsolatos (tulajdonosi vagy vagyonkezelői) jogok nyilvántartásba vétele vagy az ingatlan-nyilvántartásban az ingatlannal kapcsolatos jogokra vonatkozó adatok módosítása iránti kérelem;

az önálló kataszteri ingatlanként besorolt ingatlanra vonatkozó kataszteri (földadó) adatokat rögzítő dokumentumok, és az ezeket az adatokat módosító bármilyen dokumentum (hatóság vagy kezelő szerv határozata, bírósági ítélet, végzés, határozat vagy rendelet, írásbeli ügyletek, más állami földadókönyvből és más nyilvántartásból származó dokumentumok, vagy jogszabályban vagy a kormány által előírt egyéb dokumentumok);

az ingatlan tulajdonjogának megszerzését, a tulajdonjog létrejöttét, továbbá e jogok korlátozásait és jogi tényeket, társaságok ajándékozásait, adásvételét vagy bérletét tanúsító dokumentumok; a tulajdonjog létrejöttét, e jogok korlátozásait és jogi tényeket tanúsító közjegyzői okiratok, amelyeket a közjegyző elektronikus formában nyújt be a helyi nyilvántartóhoz;

a kérelmezőt azonosító dokumentumok, ha a kérelmet nem postán vagy közjegyző útján elektronikusan nyújtják be.

Ingatlan öröklése esetében, amennyiben a tulajdonjog az ingatlan-nyilvántartásba már bejegyzésre került, az örökösnek mindössze a közjegyzőtől kapott öröklési bizonyítványt (vagy a tulajdonjog igazolását, amennyiben a házastárs halála esetén a teljes ingatlan a túlélő házastársra száll át) kell az ingatlan-nyilvántartás részére benyújtania. Ingatlan öröklése esetében az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés az öröklési bizonyítvány, illetőleg az egyik házastárs halála esetén a tulajdonjog igazolásának kiállítását rögzítő bejegyzések alapján a közjegyző erre irányuló értesítése nyomán is megtehető.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

Amennyiben az örökölt hagyaték egyéni vállalkozás vagy magángazdaság, vagy amennyiben az örökhagyó tartozásai esetlegesen meghaladják a hagyaték értékét, az örökös az örökség elfogadásakor az öröklés megnyílásának helye szerinti bíróságtól kérheti hagyatéki gondnok kijelölését, vagy döntést árverési vagy csődeljárás lefolytatásáról. Ilyen esetben az örökhagyó tartozásainak fedezetéül kizárólag a hagyaték szolgál. Ha a hagyatékban igazgatást igénylő vagyontárgyak vannak (egyéni vállalkozás, magángazdaság, értékpapírok stb.) és ezt a végrendeleti végrehajtó vagy az örökös nem tudja ellátni, vagy ha az

örökhagyó hitelezői az örökség elfogadása előtt keresetet indítanak, az örökölhető hagyatéokra a kerületi bíróság hagyatéki gondnokot rendel. A hagyatéki igazgatásáról az öröklés megnyílásának helye szerinti kerületi bíróság határozattal dönt. A bíróság határozatában hagyatéki gondnokot rendel és meghatározza a gondnok díjazását.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékokot?

A végrendeletet vagy a végrendeleti végrehajtó, vagy a végrendelező által nevezett örökös, vagy pedig a bíróság által rendelt hagyatéki gondnok hajtja végre. Amennyiben a végrendelező végrendeleti végrehajtót nem nevezett, vagy a nevezett végrendeleti végrehajtó feladatai ellátására nem képes, az öröklés megnyílásának helye szerinti kerületi bíróság a végrendelet végrehajtásával kapcsolatos összes szükséges feladat ellátására hagyatéki gondnokot rendel. A végrendeleti végrehajtó ellátja a végrendelet végrehajtásához szükséges összes feladatot. A hagyatéki gondnok kirendeléséig vagy az örökösök megállapításáig a végrendeleti végrehajtó ellátja az örökös feladatait: a hagyatéki birtokba vétele, a leltár összeállítása, hagyatéki tartozások kifizetése, a végrendelező adósaitól a tartozások behajtása, az eltartott hozzátartozóknak megfelelő tartás biztosítása, örökösök felkutatása, annak megállapítása, hogy az örökösök az örökséget elfogadják-e stb.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A hagyatéki gondnok jogai megegyeznek a végrendeleti végrehajtó jogaival, és rá megfelelően alkalmazni kell a más tulajdonában álló dolgok vagy más személy tevékenységének igazgatására vonatkozó, a Polgári Törvénykönyvben meghatározott dologi jogi rendelkezéseket.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Az öröklés megnyílását követő három hónap elteltével az örökösök vagy hagyományosok kérhetik az öröklés megnyílásának helye szerint illetékes közjegyzőtől az öröklési bizonyítvány kiállítását. Az öröklési bizonyítvány az állam által előírt formában kiállított, azt tanúsító okirat, hogy az örökös az örökséget elfogadta, és megszerezte a hagyatéki tulajdonjogát. Fontos megjegyezni, hogy a Polgári Törvénykönyv szerint a tulajdonjog nem az öröklési bizonyítvány kiállításával, hanem az örökség elfogadásával keletkezik. Emellett a kedvezményezett jogosult, de nem köteles az öröklési bizonyítvány megszerzésére. Az öröklési bizonyítvány igazolja az örökség elfogadását és jogalapot biztosít az örökölt ingatlanra vonatkozó tulajdonjogok nyilvántartásba vételére. A litván Polgári Eljárásjogi Kódex (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) értelmében a közjegyző által kiállított öröklési bizonyítvány a legnagyobb bizonyító erővel rendelkező, hivatalos írásbeli bizonyíték. A hivatalos írásbeli bizonyítékban hivatkozott tények teljes mértékben bizonyítottnak tekintendők, amíg azokat az ügy egyéb bizonyítékai – a tanúvallomások kivételével – nem cáfolják.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 15/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.